

Wie investeert in meer biodiversiteit?

ACHTERGROND

PETER VAN HOUWELING

WERKENDAM - Kruidenrijke akkerranden zorgen voor meer biodiversiteit. Bovendien vreten insecten die in die randen huizen veel schadelijke insecten op in de naast liggende gewassen. Dat bespaart bespuitingen. Maar als er voor die randen geen vergoeding is, vanuit de markt of van de overheid, dan zullen weinig telers ze inzaaien. De vraag is welke partijen dit oppakken.

Zo'n honderd symposiumbezoekers bogen zich dinsdag in Werkendam over een vervolg op Bloeiend Bedrijf: boeren, onderzoekers en vertegenwoordigers van overheden en natuurorganisaties.

Het project heeft veel opgeleverd.

Van de circa 600 deelnemende boeren heeft 75 procent gebruikgemaakt van de insecten uit de randen die de schadelijke insecten in de gewassen opvreten. Zo spotten ze minder vaak insecticiden, een selectiever middel of een stuk langs de rand helemaal niet.

Die aanpak werkt het beste in granen en aardappelen. Alleen niet in pootaardappelen. 'Voor gewassen die een multolerantie hebben voor bijvoorbeeld luizen, werkt natuurlijke bestrijding niet', zegt projectleider Boki Luske van het Louis Bolk Instituut. 'Want dan is er geen eten voor de natuurlijke bestrijders.'

Monitoring is essentieel voor deze aanpak. Telers moeten goed in de gaten houden hoeveel schadelijke én hoeveel nuttige insecten er zijn. Maar daar is niet altijd tijd voor.

Deze aanpak wordt een stuk lastiger als de teler niet zelf spuit, maar dat door een loonwerker laat doen. Dan is het goedkoper om bij een andere bespuiting ook een middel tegen insecten in de tank te gieten.

Anders moet de loonwerker later alsnog een keer apart komen.

Bloeiend Bedrijf heeft de deelnemers veel eyeopeners opgeleverd, weet Luske. Toch zaait slechts een klein deel van de deelnemers dit jaar opnieuw een rand in. Luske: 'Het idee was dat de vergroening van het Europees landbouwbeleid daarvoor zou zorgen. Maar dat beleid is niet stimulerend genoeg. Ik hoop dat de keten nu de handschoen oppakt.'

MINSTE MOEITE

Kees Lever van het ministerie van Economische Zaken (EZ) erkende dat de vergroening geen stimulans is voor akkerranden. Volgens hem hebben bedrijfsleven en overheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de handschoen nu op te pakken.

Ook Floris van Kuijk van Vogelbescherming Nederland vond dat het nieuwe Europese landbouwbeleid niet bijdraagt aan biodiversiteit. 'Logisch dat ondernemers bij vergroening niet kiezen voor akkerranden, maar voor de oplossing die hen de minste moeite en geld kost.'

Hij plaatste nog een kritische kanttekening bij de vergroening: 'Ik kan me voorstellen dat het een risico is voor het imago van de sector als de 240 miljoen euro voor vergroening geen resultaat oplevert voor biodiversiteit.' Hij was het met Lever eens dat er een verantwoordelijkheid ligt bij de supermarkten voor de vermarkting van biodiversiteit.

Henk Heinhuis van Veldleeuw-erik stelde dat de supermarkten de grote bottleneck vormen. 'Zonder hen Met een symposium in Werkendam is dinsdag Bloeiend Bedrijf afgesloten. Zo'n 600 akkerbouwers deden mee aan het project, waarvan 120 in de zuidelijke provincies, vertelt projectleider Wico Dieleman.

Deelnemers zaaiden een akkerrand in

met kruiden. Het mengsel was geselecteerd voor akkervogels en voor natuurlijke gaat het niet lukken. Maar die profileren zich nu vooral op prijs.'

'Supermarkten ontbreken steeds bij dit soort discussie', wist discussie-leider Felix Rottenberg. 'Je kunt niet aan boeren vragen om dingen op te pakken als er niets tegenover staat', vond Van Kuijk. Zijn directeur Fred Wouters stelde dat ook de gewasbeschermingsindustrie een taak heeft. Enkele forumleden wezen op de vooruitgang die is geboekt met pre-

Bloeiend Bedrijf levert veel kennis op

bestrijders van schadelijke insecten. Deelnemers kregen een vergoeding voor de tijd ze erin staken, zowel voor het werk aan de rand als voor excursies en aandacht in de media.

Volgens Dieleman heeft Bloeiend Bedrijf veel kennis opgeleverd. Deelnemers leerden vooral veel van elkaar.

cisielandbouw en beslissingsondersteunende systemen, die beide leiden tot een lager gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. 'Vinden jullie dat er alles uit de kast wordt gehaald om geïntegreerde teelt van de grond te krijgen?' vroeg Wouters daarop.

KENNISOVERDRACHT

Ko Francke van CZAV en Agrodij vertelde dat beide organisaties die hij vertegenwoordigt sterk inzetten op kennisoverdracht over duurzame landbouw. Hij constateert bij akkerbouwers 'een enorme bereidheid om aan duurzaamheid te werken'.

'Er zijn brede coalities nodig', concludeerde EZ-man Lever. 'Kennis delen is heel belangrijk - LTO heeft daarbij een grote rol - en er moet meer geïnvesteerd worden in de goede onderzoeksvragen. Onder andere bij de Topsectoren is daar geld voor.'

Deelnemers aan Bloeiend Bedrijf deden in de zomer van 2013 kennis op van het scouten van plagen en plaagbestrijders.

Foto: ZLTO